

(Elforsyning)

Frederiksborggade 15
1360 København K

Besøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København K

Tlf 3395 5785
Fax 3395 5799

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

KLAGE FRA Hammel Elforsyning Net A/S over
AFGØRELSE FRA Energitilsynet af 16. december 2009
OM EnergiMidt Net A/S' prisstigning for distribution af elektricitet til A-kunder (en gros)

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

NÆVNETS Nævnensformand, dommer Poul K. Egan
SAMMEN- Professor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen
SÆTNING Konsulent, civilingeniør Knut Berge
I SAGEN

NÆVNETS Energitilsynets afgørelse af 16. december 2009 hjemvises.
AFGØRELSE

Hammel Elforsyning (herefter benævnt klager) har ved e-mail af 12. januar 2010 indbragt Energitilsynets afgørelse af 16. december 2009 for Energiklagenævnet. Ved afgørelsen gav Energitilsynet ikke klager medhold i sin klage over udviklingen i EnergiMidt Net A/S' (herefter benævnt EnergiMidt) distributionspris for A-kunder (en gros), jf. nærmere nedenfor under sagens baggrund.

Sagens baggrund

EnergiMidt har bevilling som netselskab i selskabets forsyningsområde. EnergiMidt distribuerer el fra spændingsniveauet 60 kV til og med spændingsniveauet 0,4 kV indenfor bevillingsområdet. Klager er beliggende i EnergiMidts forsyningsområde og køber på A-niveau elektricitet, som klager videredistribuerer til sine egne kunder. Klager er som A-kunde tilsluttet elnettet på 10 kV-siden af en 60/10 kV-transformatorstation.

Klager klagede den 5. januar 2008 til Energitilsynet over udviklingen i EnergiMidts nettarif – prisjustering hos EnergiMidt pr. 1. januar 2008. Pr. 1. januar 2008 overgik EnergiMidt til en tilpasset version af Dansk Energis tarifieringsmodel. Energitilsynets sekretariat traf den 26. juni 2008 afgørelse i sagen. Sekretariatet vurderede, at EnergiMidts tariffer overfor klager pr. 1. ja-

nuar 2008 var uigennemskuelige og dermed urimelige, jf. elforsyningslovens¹ § 73. Sekretariatet fandt, at EnergiMidt hverken havde påvist omkostningsfordelingen med henblik på tarifiering af netprisen overfor klager pr. 1. januar 2008 eller sammenhængen mellem de fordelte omkostninger og netprisen. Sekretariatet pålagde EnergiMidt inden udgangen af 3. kvartal 2008, og gældende for 4. kvartal 2008, at tarifere og anmelde en net- og abonnementspris over for klager, der afspejlede såvel fordelingen af omkostninger inden tarifieringen og de fordelte omkostninger i tarifieringen, jf. elforsyningslovens § 77, stk. 1.

Energitilsynets sekretariat anmodede efterfølgende ved e-mail af 23. september 2008 EnergiMidt om at redegøre for beregningsgrundlaget for selskabets tariffer. Omlægningen af EnergiMidts tarifieringen har medført, at prisen for A-kunder (en gros) er steget med 42 pct. fra 2005 til 2009. Energitilsynet reducerede på baggrund af EnergiMidts redegørelse ikke selskabets tariffer. Klager klagede på denne baggrund den 6. januar 2009 på ny til Energitilsynet over EnergiMidts tariffer. Klagen vedrørte følgende seks punkter:

1. EnergiMidts tariffer er for høje og afspejler således ikke selskabets faktiske omkostninger. Det er endvidere uklart, om der er sket tilsvarende stigninger for selskabets B- og C-kunder.
2. EnergiMidt opnår et for højt overskud på selskabets bevillingspligtige aktivitet.
3. EnergiMidts omkostninger til drifts- og vedligeholdelse kan være urimeligt høje.
4. EnergiMidt har ikke redegjort tilstrækkeligt for beregningsgrundlaget for selskabets afskrivninger. Det er derfor urimeligt, at EnergiMidt afskriver genopskrevne aktiver.
5. EnergiMidts omkostninger til nettab er for høje.
6. EnergiMidts fordeling af tjenestemandspensionsforpligtelser mellem henholdsvis A-kunder, B-kunder og C-kunder er urimelig.

Energitilsynet traf herefter den 16. december 2009 den påklagede afgørelse, hvorved Energitilsynet fandt, at EnergiMidts tariffer er fastsat efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier.

Den påklagede afgørelse

Ved afgørelsen af 16. december 2009 gav Energitilsynet ikke klager medhold i sin klage over udviklingen i EnergiMidts distributionspris for A-kunder (en gros). Af afgørelsen fremgår bl.a. følgende:

”[...]

¹ Nugældende lovbekendtgørelse nr. 516 af 20. maj 2010 med senere ændringer.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 2 af 25

Afgørelse

Samlet set finder Energitilsynets sekretariat:

1. EnergiMidt Net A/S' tariffer – ved anvendelse af den af EnergiMidt Net A/S tilpassede version af Dansk Energis tarifieringsmodel – er fastsat efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1, da Dansk Energis tarifieringsmodel er taget til efterretning af Energitilsynet og modeltilpasningen er gennemført for at kunne opnå en mere retvisende fordeling af selskabets omkostninger mellem selskabets kunder.

Udover overgangen til den nye tarifieringsmodel skyldes en del af prisstigningen også idriftsættelse af nødvendige nyinvesteringer, jf. bekendtgørelse nr. 1520 af 23. december 2004 om indtægtsrammer for netvirksomheder og regionale transmissionsvirksomheder omfattet af elforsyningsloven, § 13, stk. 1, nr.1. Derudover er selskabets indtægtsramme ligeledes blevet forøget med udviklingen i reguleringsprisindekset over perioden 2005-2008.

Det er Energitilsynets sekretariats vurdering, at EnergiMidt Net A/S ikke har overskredet selskabets indtægtsramme samlet set over hele perioden 2005-2008, jf. elforsyningslovens § 70, stk. 1.

2. EnergiMidt Net A/S har ikke opnået et urimeligt stort overskud på den bevillingspligtige aktivitet, da selskabet overholder forrentningsloftet over hele perioden 2005-2008.

3. Ud fra Energitilsynets sekretariats benchmarking af netselskabernes økonomiske effektivitet, kan Energitilsynets sekretariat ikke konkludere, at EnergiMidt Net A/S har et signifikant højere omkostningsniveau end andre netselskaber.

Derudover er der ved EnergiMidt Net A/S' reguleringsregnskab for 2008 vedlagt en revisorerklæring, som bekræfter, at EnergiMidt Net A/S har afholdt de angivne drifts- og vedligeholdelsesomkostninger. Niveaue af EnergiMidt Net A/S' drifts- og vedligeholdelsesomkostninger er således ikke i strid med elforsyningslovens § 69, stk. 1.

4. EnergiMidt Net A/S afskriver udelukkende på genopskrevne netaktiver, der er idriftsat før år 2000. Dette er i overensstemmelse med prisfastsættelsen af netselskabernes aktiver i forbindelse med åbningsbalancerne pr. 1. januar år 2000.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 3 af 25

5. Niveauet af EnergiMidt Net A/S' omkostninger til nettab er ikke i strid med elforsyningsloven, § 69, stk. 1.

6. EnergiMidt Net A/S' fordeling af selskabets tjenestemandspensionsforpligtelser er ikke i strid med elforsyningsloven § 73, stk. 1, da fordeling af tjenestemandspensionsforpligtelserne ikke fører til en diskrimination mellem selskabets forskellige kundekategorier.

Ud fra elforsyningslovens relevante bestemmelser og ovenforstående analyse af EnergiMidt Net A/S' tarifieringsstruktur kan Energitilsynet sekretariat således ikke give Hammel Elforsyning medhold i selskabets klage over udviklingen i EnergiMidt Net A/S' distributionspris for Akunder (engros).

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

EnergiMidt Net A/S blev med Energitilsynets sekretariats afgørelse af 26. juni 2008, jf. *J.nr. 4/0720-0101-0103*, pålagt at redegøre for beregningsgrundlaget for selskabets nettariffer overfor Hammel Elforsyning.

Side 4 af 25

Med de nye oplysninger som EnergiMidt Net A/S er fremkommet med, er det er Energitilsynets sekretariats vurdering, at EnergiMidt Net A/S har indfriet Energitilsynets sekretariats krav fra sekretariatets første afgørelse af 26. juni 2008 i denne sag. [...].

Energitilsynets afgørelse af 16. december 2009 er vedlagt som bilag 1.

Klagers synspunkter og bemærkninger

Klager finder, at Energitilsynets afgørelse af 16. december 2009 skal ophæves og hjemvises til fornyet behandling ved Energitilsynet, dog skal Energiklagenævnet træffe afgørelse om de spørgsmål, som klagenævnet har fornødent grundlag til at træffe afgørelse om.

Klager finder, at afgørelsen er i strid med elforsyningslovens § 73, idet EnergiMidts tarifiering er uigennemskuelig. Til støtte herfor har klager navnlig anført følgende:

- Det følger af energimyndighedernes praksis vedrørende bestemmelsen, at netselskabernes tarifiering skal ske på en gennemskuelig måde, således at det kan bedømmes, om prisfastsættelsen sker efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Prisfastsættelsen i de kollektive elforsyningsvirksomheder skal fastlægges efter rimelige og saglige kriterier, således at alle brugere kommer til at bære deres

andel af omkostningerne ved de modtagne ydelser – kostægthed. Der ved søges krydssubsidiering til fordel for bestemte kategorier af brugere hindret, jf. Folketingstidende 1998-1999, tillæg A, p. 5883 og 5921. Energitilsynets retsopfattelse, hvorefter EnergiMidt ikke er forpligtet til at dokumentere fordelingen mellem de forskellige kundekategorier af tjenestemandspension, omkostninger til nettab og investeringsbidrag er i strid med kravet i elforsyningslovens § 73 om kostægthed. Kravet indebærer, at elforsyningsvirksomheder som EnergiMidt skal kunne dokumentere og redegøre for fordelingen af omkostninger fordelt på de forskellige kundekategorier.

- EnergiMidt har ikke fremlagt dokumentation for, at selskabets kunder på 60 kV-niveau, som f.eks. klager, ikke diskrimineres i forhold til selskabets skabelonkunder. Det fremgår af tabel 1 i den påklagede afgørelse, at "A, engros"-kunder, såsom klager, belastes med markant højere prisstigninger end EnergiMidt "C, skabelon"-kunder. Denne forskel betyder, at klagers skabelonkunder rammes hårdere af prisstigningerne end EnergiMidts tilsvarende kunder.
- EnergiMidt har ikke dokumenteret, at selskabets indtægtsrammer er overholdt. I forhold til de enkelte kundekategorier har EnergiMidt endvidere ikke dokumenteret tidligere perioders over- og underdækning samt afviklingen heraf.
- EnergiMidt har ikke dokumenteret årsagen til, at man ikke benytter Dansk Energis vejledning til tariffberegningsmodel. EnergiMidt har endvidere ikke dokumenteret præcis hvorfra de indregnede omkostninger til tjenestemandspension stammer. Eftersom størstedelen af omkostningerne vedrører de udførende medarbejdere, bør EnergiMidts C-kunder ud fra princippet om kostægthed også bidrage til de pensionsforpligtelser, der kan henføres til overordnede nettyper som bl.a. 60 kV-nettet. Dansk Energis vejledning til tariffberegningsmodel benytter sig af den "nedadløbende tarif" i forhold til tjenestemandspensionsforpligtelser. Den nedadløbende tarif indebærer, at C-kunderne via tariffen bidrager til omkostningerne på de overordnede nettyper. EnergiMidt har i strid med princippet om kostægthed valgt at isolere tjenestemandspensionsforpligtelserne til de enkelte nettyper, således at A-kunderne betaler for alle tjenestemandspensionsforpligtelser, som distributionen til A-kunderne giver anledning til. Herved undlader EnergiMidt at iagttage princippet om kostægthed, hvilket Energitilsynet godkender. Derved fritages EnergiMidts skabelonkunder (C-kunder) for en omkostning, som klager er nødt til at videreføre til sine skabelonkunder. EnergiMidts tarifiering indebærer således en krydssubsidi-

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 5 af 25

ering til fordel for selskabets egne kunder, hvilket er i strid med elforsyningslovens § 73.

- EnergiMidt har ikke dokumenteret, (a) hvorledes de indregnede omkostninger til nettab er beregnet, (b) hvilke prisaftaler, der er indgået til køb af nettab, og (c) hvorledes det påståede nettab er fordelt på de enkelte spændingsniveauer.
- Det følger af afgørelsen, at EnergiMidt kan begrunde en væsentlig del af prisstigningerne med nødvendige nyinvesteringer. Nyinvesteringerne omfatter en række kabellægninger, som vedrører andre og lavere spændingsniveauer end 60 kV-nettet, som er den nettype, klager benytter sig af og betaler for. Klager betaler således for lægningen af et net, som klager ikke benytter sig af. Dette er i strid med elforsyningslovens § 73, hvilket Energitilsynet ikke har forholdt sig til.
- EnergiMidt har ikke dokumenteret, hvorledes investeringsbidrag er modregnet på de enkelte kundekategorier.
- EnergiMidt har ikke dokumenteret, hvorledes selskabet har beregnet og fordelt nettabet på de forskellige spændingstyper/kundekategorier. Selskabet har heller ikke oplyst, hvorledes dækning af nettabet er blevet indkøbt, om det har været i udbud el.lign. Energitilsynet er forpligtet til at undersøge forholdet og kan ikke blot henvise til en af EnergiMidts revisorerklæring. Den gennemsnitlige pris på el-spotmarkedet i 2009 har været ca. 36 øre/kWh.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 6 af 25

Klager finder, at Energitilsynet ikke har overholdt officialmaksimen², idet tilsynet ikke har tilvejebragt de nødvendige oplysninger inden afgørelsen blev truffet, herunder oplysninger om bl.a. EnergiMidts nettab.

Klager finder endvidere, at Energitilsynets afgørelse er i strid med elforsyningslovens § 69, stk. 1, og/eller elforsyningslovens § 47, da EnergiMidt via en administrationsaftale med EnergiMidt A/S påføres omkostninger til direktørassistance, der indregnes i tarifferne. Til støtte herfor har klager navnlig anført følgende:

- Efter elforsyningslovens § 69, stk. 1, er det alene nødvendige omkostninger, der kan indregnes i priserne for ydelser fra de kollektive elforsyningsvirksomheder. EnergiMidt kan derfor ikke afholde omkostnin-

² Ulovbestemt forvaltningsretlig regel om, at den myndighed, som afgør sagen, har ansvaret for at tilvejebringe de nødvendige oplysninger i sagen, før der træffes afgørelse.

ger, som vedrører aktiviteter i andre selskaber i EnergiMidt-koncernen, medmindre disse udføres for EnergiMidt og i EnergiMidts berettigede interesse.

- Det følger af elforsyningslovens § 47, at netselskaber skal være selskabsmæssigt adskilt. Et sådant krav om selskabsmæssig adskillelse må indebære, at ledelsen af et netselskab ikke kan varetages af direktionen i et andet selskab. Den reelle ledelse af et netselskab skal foregå fra netselskabet selv. Endvidere følger det af elforsyningslovens § 45, at en direktør i et netselskab ikke må deltage i ledelsen af et moderselskab. En direktør i et moderselskab kan således slet ikke ansættes i et underliggende netselskab.
- Under sagens behandling ved Energitilsynets har EnergiMidt indsendt den gældende administrationsaftale mellem datterselskabet EnergiMidt Net A/S og moderselskabet EnergiMidt A/S. Af denne aftales bilag 1 fremgår det, at EnergiMidt Net A/S får "direktørassistance" fra den administrerende direktør og en anden direktør i moderselskabet EnergiMidt A/S. For denne ydelse betaler EnergiMidt et væsentligt millionbeløb til EnergiMidt A/S. En sådan omkostning er ikke indregningsberettiget og i øvrigt i strid med reglerne om selskabsmæssig (§ 47) og ledelsesmæssig adskillelse (§ 45). Direktører i et moderselskab kan således ikke lovligt yde "direktørassistance" til underliggende netselskaber, og omkostningen hertil er ikke indregningsberettiget i netselskabets priser.
- Energitilsynets praksis vedrørende elforsyningslovens § 69, stk. 1, § 45 og § 47 bygger normalt ikke på et væsentlighedskriterium. Spørgsmålet om, hvorvidt en bestemt omkostning er indregningsberettiget, er derfor ikke afhængigt af, om omkostningen er væsentlig eller ej i forhold til niveauet for tariffer.
- Energitilsynet vil tage spørgsmålet om EnergiMidts køb af direktørassistance op til behandling. Spørgsmålet bør dog afklares ved Energiklagenævnets behandling af klagen af 12. januar 2010. Energitilsynet har under sagens behandling ved tilsynet været i besiddelse af administrationsaftalen mellem EnergiMidt og EnergiMidt A/S, der påviser det ulovlige forhold, og klagers klage til Energitilsynet vedrørte bl.a. dette spørgsmål. Energitilsynet kan derfor ikke under sagens behandling ved Energiklagenævnet udskille spørgsmålet til særskilt behandling. Energiklagenævnet bør derfor træffe en selvstændig afgørelse herom eller hjemvise spørgsmålet til fornyet behandling ved tilsynet.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 7 af 25

Klager finder, at Energitilsynet ikke har et fornødent grundlag for afgørelsen af 16. december 2009, idet tilsynet ikke har lagt tilstrækkelig vægt på det høje omkostningsniveau, som EnergiMidt har i forhold til tilsvarende netaktiviteter i andre netselskaber. Til støtte herfor har klager navnlig anført følgende:

- Det følger af elforsyningslovens § 69, stk. 1, 2. pkt., at en kollektiv elforsyningsvirksomhed alene kan indregne omkostninger, som virksomheden afholder ud fra driftsøkonomiske overvejelser med henblik på at opretholde en effektiv drift. EnergiMidts samlede prisstigning siden 1. januar 2005 har været på over 50 % inkl. 2010 tariffen. Tariffen, som klager pålægges er på nuværende tidspunkt på 6,88 øre/kWh, hvilket er en stigning på 13,5 % i forhold til 2009-tariffen. Pr. 1. januar 2009 var nettariffen på 6,07 øre/kWh. Denne pris er markant højere end prisen for samme ydelse fra andre selskaber. Hos NRGi er tariffen til eksempel 2,34 øre/kWh.
- Efter Energitilsynets benchmarking-model synes EnergiMidt Net ikke at være meget ineffektiv. Dette understreger, at EnergiMidt Nets tarifiering i forhold til A-kunder, som f.eks. klager, er udtryk for omkostningsfordrejning. EnergiMidt indregner således omkostninger, som ikke er udtryk for en effektiv drift af 60 kV-nettet mm., hvilket er i strid med elforsyningslovens prisbestemmelser.

På Energiklagenævnets forespørgsel har klager for så vidt angår klagers klageberettigelse til nævnet navnlig anført følgende:

- Klager er adressat for Energitilsynets afgørelse. Det følger således af almindelige forvaltningsret, at klager er part i sagen og dermed klageberettiget til Energiklagenævnet.

EnergiMidt Net A/S' synspunkter og bemærkninger

EnergiMidt finder, at Energitilsynets afgørelse af 16. december 2009 skal stadfæstes. Til støtte herfor har EnergiMidt oplyst følgende:

- Kunderne på de forskellige spændingsniveauer skal kun betale for de omkostninger, som tilslutningstidspunktet giver anledning til. Dette kan med dokumenteres ved brug af selskabets tarifieringsmodel.

På Energiklagenævnets forespørgsel har EnergiMidt for så vidt angår klagers klageberettigelse til nævnet navnlig anført følgende:

- I 2009 havde klager et aftag på 45.507 MWh. EnergiMidt har i alt 3 A-engros kunder. De øvrige kunder havde et aftag på henholdsvis 33.916 MWh og 88.562 MWh.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 8 af 25

Energitilsynets udtalelse til sagen

Energitilsynets sekretariat finder, at afgørelsen af 16. december 2009 skal stadfæstes. Energitilsynets sekretariat henholder sig til afgørelsen og har til støtte for en stadfæstelse af afgørelsen endvidere navnlig anført følgende:

- Sekretariatet har i forbindelse med sagen gennemgået EnergiMidts overholdelse af selskabets indtægtsramme og forrentningsloft. Sekretariatet har konkluderet, at selskabet samlet set over perioden 2005-2008 hverken har overskredet selskabets forrentningsloft eller indtægtsramme. Derimod har de driftsmæssige indtægter været lavere end indtægtsrammen, og selskabet har således penge til gode hos forbrugerne. Sekretariat fremhæver i den forbindelse, at netselskaber ikke har pligt til at opgøre tidligere over og underdækninger fordelt på forskellige kundekategorier.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 9 af 25

For så vidt angår klagers synspunkt om, at afgørelsen af 16. december 2009 er i strid med elforsyningslovens § 73, har Energitilsynets sekretariat navnlig anført følgende:

- Energitilsynet har taget Dansk Energis tarifieringsmodel til efterretning efter elforsyningslovens § 73 b. Netselskaberne kan herefter anvende principperne heri uden, at det som udgangspunkt giver anledning til indsigelse fra Energitilsynet. EnergiMidt anvender en tilpasset version af Dansk Energis tarifieringsmodel. Sekretariatet har vurderet, at tilpasningen er rimelig, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1, da denne tilpasning gør det muligt at beregne abonnement for ekstra målere samt differentieret netbetaling for hhv. engros- og detailkunder. Herved opnås en mere retvisende fordeling af selskabets omkostninger mellem selskabets kunder.
- EnergiMidt følger ikke Dansk Energis anbefaling om fordeling af omkostninger til tjenestemandspension. Dansk Energi anbefaler, at tjenestemandspensionsforpligtelserne bliver fordelt således, at A-kundernes andel bliver fordelt lige mellem hhv. A, B og C-kunderne. Det er ikke et lovmæssigt krav, at distributionsselskaberne skal følge Dansk Energis vejledning i forbindelse med anvendelsen af tarifieringsmodellen. EnergiMidt fordeler omkostningerne til tjenestemandspension således, at A-kunderne betaler den andel, som de giver anledning til, osv. Sekretariat vurderer, at EnergiMidts afvigelse fra Dansk Energis anbefalinger ikke er i strid med elforsyningslovens § 73, stk. 1. Ud fra den valgte metode er der ikke grundlag for at konkludere, at EnergiMidt diskriminerer mellem forskellige kundekategorier. A-kunderne betaler således ikke for B-kundernes andel mv. Af

tabel 1 i sekretariatets afgørelse af 16. december 2009 fremgår endvidere, at eksempelvis EnergiMidts A-kunder (detail) og C-kunder (timeaflest) har oplevet en større stigning i tarifferne, end klager har oplevet som A-kunde (engros). Det er således ikke udelukkende A-kunder (engros), som har oplevet en markant prisstigning. På denne baggrund er EnergiMidts tariffer – ved anvendelsen af en tilpasset version af Dansk Energis tarifieringsmodel – fastsat efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier, jf. elforsyningslovens § 73, stk. 1.

- Sekretariat fastsætter årligt en indtægtsramme med udgangspunkt i, at tarifferne i gennemsnit ikke stiger reelt i forhold til tarifferne pr. 1. januar 2004 og under hensyntagen til den enkelte virksomheds effektiviseringspotentiale. Inden for indtægtsrammen skal virksomheden afholde omkostninger til lønninger, vedligeholdelse, afskrivninger samt andre gældsforpligtelser. EnergiMidt er ikke forpligtet til at dokumentere fordelingen af tjenstemandspension, omkostninger til nettab og investeringsbidrag mellem forskellige kundekategorier.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 10 af 25

For så vidt angår klagers synspunkt om, at Energitilsynets sekretariat ikke har overholdt officialmaksimen, har sekretariatet navnlig anført følgende:

- Grundlaget for en materiel rigtig afgørelse er tilvejebragt i sagen. Sekretariatet har gennemgået EnergiMidts tarifiering, indtægtsramme og forrentningsloft. Sekretariatet har i den forbindelse indhentet oplysninger fra EnergiMidt af flere omgange, som klager er blevet hørt over. Sekretariatet har således tilvejebragt korrekte og tilstrækkelige oplysninger til at kunne træffe afgørelse i sagen.

For så vidt angår klagers synspunkt om, at afgørelsen af 16. december 2009 er i strid med elforsyningslovens § 45 og § 47, har Energitilsynets sekretariat navnlig anført følgende:

- Klager har ikke i forbindelse med sagens behandling ved Energitilsynet fremsat dette synspunkt, og sekretariatet har derfor ikke tidligere taget stilling til klagers synspunkt om, at EnergiMidt overtræder reglerne om selskabsmæssig adskillelse, jf. elforsyningslovens § 45 og § 47.
- Sekretariatet er ikke enig i klagers forståelse af § 45. Direktøren i et netselskab må ikke direkte eller indirekte deltage i driften eller ledelsen af en koncernforbundet elproduktions- eller handelsvirksomhed eller en koncernforbundet virksomhed, der direkte eller indirekte ejer disse. Sekretariat vil af egen drift undersøge om EnergiMidts køb af di-

rektørassistance fra EnergiMidt koncernen er i strid med elforsyningsloven. For så vidt angår EnergiMidts køb af direktørassistance på selskabets tariffer bemærkes, at der ikke er tvivl om, at ledelsesmæssige omkostninger er nødvendige omkostninger, og netselskabet ville under alle omstændigheder have omkostninger hertil. Derudover udgør disse omkostninger kun en lille del af selskabets samlede driftsomkostninger. Dette forhold har dog ikke nogen væsentlig betydning for niveauet af netselskabets tariffer.

For så vidt angår klagers synspunkt om, at EnergiMidt har en ineffektiv drift, har Energitilsynets sekretariat navnlig anført følgende:

- Andre netselskaber har en A-tarif, som er betydeligt højere end EnergiMidts tarif. EnergiMidts abonnement for kunder tilsluttet 50/60 kV-nettet er betydeligt mindre end i mange andre netselskaber.
- Der er primært to årsager til variationen i netselskabernes tariffer: 1.) Visse netselskaber har over både kortere og længere perioder valgt at reducere deres tariffer betydeligt set i forhold til de tariffer, som netselskaberne rent faktisk var berettiget til at opkræve, jf. elforsyningslovens §§ 69, stk. 1 og 70, stk. 1. 2.) Netselskabernes initiale reguleringspris fra 2004. Netselskabernes reguleringspris angiver den gennemsnitlige pris øre/kWh, som netselskaberne må opkræve hos forbrugerne. Reguleringsprisen for 2004 blev bestemt ved netselskabernes driftsmæssige indtægter i 2004. Visse selskaber opkrævede i 2004 en relativ høj tarif set i forhold til de faktiske omkostninger, mens andre selskaber valgte at opkræve en relativ lav tarif set i forhold til de faktiske omkostninger. Netselskabernes nuværende reguleringspris er bestemt ved netselskabernes pristalsregulerede reguleringspriser fra 2004. Der forekommer således en betydelig variation i den gennemsnitlige tarif, som netselskaberne må opkræve hos forbrugerne. Dette vil afspejle sig i netselskabernes tariffer. Disse forskelle er i væsentligt omfang en følge af lovgivningens udformning.
- De to årsager har medført en betydelig variation i netselskabernes tariffer. EnergiMidt har i forbindelse med indsendelsen af selskabets reguleringsregnskab for 2008 til sekretariatet vedlagt en revisorerklæring, der bekræfter, at selskabet har afholdt de angivne drifts- og vedligeholdelsesomkostninger jf. sekretariatets afgørelse af 16. december 2009. Derudover har EnergiMidt ved e-mail af 16. september 2009 til Energitilsynet oplyst, at EnergiMidt ikke afholder omkostninger for andre selskaber i EnergiMidt koncernen. EnergiMidts absolutte omkostningsniveau er derfor ikke i strid med elforsyningslovens § 69, stk. 1. EnergiMidt fik ud fra Energitilsynets benchmarking af netselska-

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 11 af 25

bernes omkostningseffektivitet det 10. laveste effektiviseringskrav for 2010. Dette indikerer således, at EnergiMidt har relativt lave drifts-omkostninger set i forhold til andre netselskaber. Et netselskab kan anvende Dansk Energis tarifieringsmodel til at bestemme forholdet mellem netselskabets tariffer for forskellige kundekategorier, det vil sige hvor mange procent en A-tarif skal udgøre af en B-tarif mv. Niveauet af selskabets tariffer bliver efterfølgende bestemt af disse forhold samt netselskabets indtægtsramme. Så længe et netselskab overholder forrentningsloftet, kan selskabets driftsmæssige omkostninger afvige fra selskabets driftsmæssige indtægter fra abonnement og nettariffer.

Retsgrundlaget

Formålet med elforsyningsloven fremgår af lovens § 1:

”[...]

§ 1. Lovens formål er at sikre, at landets elforsyning tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til forsyningssikkerhed, samfundsøkonomi, miljø og forbrugerbeskyttelse. Loven skal inden for denne målsætning sikre forbrugerne adgang til billig elektricitet og fortsat give forbrugerne indflydelse på forvaltningen af elsektorens værdier.

Stk. 2. Loven skal i overensstemmelse med de i stk. 1 nævnte formål særligt fremme en bæredygtig energianvendelse, herunder ved energibesparelser og anvendelse af kraftvarme, vedvarende og miljøvenlige energikilder, samt sikre en effektiv anvendelse af økonomiske ressourcer og skabe konkurrence på markeder for produktion og handel med elektricitet.

[...]”.

EnergiMidt og klager er kollektive elforsyningsanlæg, jf. elforsyningslovens § 5, stk. 8. Elforsyningslovens kapitel 7 indeholder regler om bl.a. habilitetskrav til direktører mm, i bl.a. netvirksomheder og netvirksomhedernes udskillelse af aktiviteter, jf. lovens §§ 45 og 47. Lovens § 45 fastsætter kravet om, at direktører mm. i en netvirksomhed ikke direkte eller indirekte må deltage i driften eller ledelsen af en koncernforbundet elproduktions- eller elhandelsvirksomhed eller en koncernforbundet virksomhed, der direkte eller indirekte ejer disse, medmindre der er tale om en kollektiv elforsyningsvirksomhed. Lovens § 47 indeholder i den forbindelse krav om adskillelse af aktiviteter vedrørende bevilling til netvirksomhed og transmissionsvirksomhed. Af bestemmelserne fremgår følgende:

”[...]

Habilitetskrav

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 12 af 25

§ 45. Direktører, vicedirektører, underdirektører og ledende medarbejdere i en net-, transmissions- eller systemansvarlig virksomhed må ikke direkte eller indirekte deltage i driften eller ledelsen af en koncernforbundet elproduktions- eller elhandelsvirksomhed eller en koncernforbundet virksomhed, der direkte eller indirekte ejer disse, medmindre der er tale om en kollektiv elforsyningsvirksomhed.

Stk. 2. Bestyrelsesmedlemmer i en net-, transmissions- eller systemansvarlig virksomhed må ikke direkte eller indirekte deltage i driften eller ledelsen af en koncernforbundet elproduktions- eller elhandelsvirksomhed.

Stk. 3. Stk. 1 og 2 gælder ikke for netvirksomheder, der har mindre end 100.000 tilsluttede forbrugere. Ministeren kan dog fastsætte regler om ændring af denne grænse.

Stk. 4. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler med henblik på at sikre, at ledelsen i en net-, transmissions- eller systemansvarlig virksomhed kan handle uafhængigt af erhvervmæssige interesser.

[...]

Adskillelse af aktiviteter

§ 47. Bevilling til netvirksomhed og transmissionsvirksomhed kan med de i stk. 2 nævnte undtagelser ikke gives til samme virksomhed, og bevillingshaveren kan i virksomheden alene drive de aktiviteter, som ligger inden for bevillingen.

Stk. 2. Bevilling til netvirksomhed og bevilling til transmissionsvirksomhed kan dog gives til samme virksomhed, hvis klima- og energiministeren vurderer, at dette kan ske, uden at det er til hinder for en forsvarlig varetagelse af de bevillingspligtige aktiviteter.

...

Stk. 4. Andre aktiviteter, som ligger uden for bevillingen, herunder produktion eller handel med elektricitet, skal udøves i selvstændige selskaber med begrænset ansvar.

...

Stk. 6. Klima- og energiministeren kan for netvirksomheder, der har færre end 100.000 tilsluttede forbrugere, fastsætte regler om, at mindre omfattende aktiviteter, som ligger uden for bevillingen til netvirksomhed, er undtaget fra det i stk. 4 nævnte krav om, at aktiviteterne skal udøves i selvstændige selskaber med begrænset ansvar. Aktiviteterne skal i så fald holdes regnskabsmæssigt adskilt fra netvirksomhedens øvrige aktiviteter.

[...]”.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 13 af 25

Elforsyningslovens kapitel 10 indeholder regler for elforsyningsvirksomhedernes priser og betingelser for elektricitet. Elforsyningslovens § 69 regulerer, hvilke nødvendige omkostninger de kollektive elforsyningsvirksomheder kan indregne i deres priser. Netvirksomhedernes ydelser fastsættes i overensstemmelse med virksomhedernes indtægtsrammer, jf. lovens § 70. Indtægtsrammerne fastsættes med henblik på dækning af de nødvendige omkostninger omfattet af lovens § 69. Af bestemmelserne fremgår følgende:

”[...]

Kapitel 10
Priser og betingelser for elektricitet
Elforsyningsvirksomhedernes priser og betingelser

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 14 af 25

§ 69. Priserne for ydelser fra de kollektive elforsyningsvirksomheder fastsættes under hensyntagen til virksomhedernes nødvendige omkostninger til indkøb af energi, lønninger, tjenesteydelser, administration, vedligeholdelse, andre driftomkostninger og afskrivninger samt forrentning af kapital og under hensyntagen til de andre indtægter, som opnås ved driften af den bevilningspligtige virksomhed. Ved nødvendige omkostninger forstås omkostninger, som virksomheden afholder ud fra driftsøkonomiske overvejelser med henblik på at opretholde en effektiv drift. Ved fastsættelsen af priser tages desuden hensyn til udgifter, som afholdes som følge af, at virksomhederne hæfter for gældsforpligtelser stiftet inden den 1. januar 2000 eller udgifter som følge af, at en netvirksomhed stiller sikkerhed til fordel for en elproduktionsvirksomhed, som helt eller delvis ejes af netvirksomheden, når sikkerhedsstillelsen kun omfatter gældsforpligtelser, som elproduktionsvirksomheden påtager sig med henblik på restfinansiering af anlægsarbejder påbegyndt inden den 29. april 1999. Priserne for ydelser fra en kollektiv elforsyningsvirksomhed må ikke stige som følge af det vederlag, der erlægges ved overdragelse af virksomheder.

...

§ 70. Priser for netvirksomhedernes og de regionale transmissionsvirksomheders ydelser fastsættes i overensstemmelse med de i stk. 2 nævnte indtægtsrammer. Rammerne fastsættes med henblik på dækning af de i § 69 nævnte omkostninger ved en effektiv drift af virksomheden.

Stk. 2. Klima- og energiministeren fastsætter regler om indtægtsrammer for alle berørte virksomheder for et nærmere angivet antal år. Som led i denne regulering sikres det, at tarifferne i faste priser regnet som et gennemsnit ikke stiger i forhold til tarifferne

pr. 1. januar 2004, idet kapital, der finansierer nødvendige nyinvesteringer, dog fortsat skal kunne forrentes og afskrives. Indtægtsrammen vil blive hævet med et beløb svarende til forrentning og afskrivning af den kapital, der finansierer nyinvesteringen, opgjort efter reglerne i årsregnskabsloven, eventuelt med modregning af tilslutningsbidrag. Såfremt den nødvendige nyinvestering erstatter et eksisterende anlæg, vil indtægtsrammen blive forhøjet med et beløb, der dækker forrentning, afskrivning samt drift og vedligeholdelse af nyinvesteringen. Virksomheden kan vælge, at beregningen sker som en varig eller en midlertidig forhøjelse af indtægtsrammen. Såfremt forhøjelsen beregnes som en annuitet, vil forhøjelsen være varig. Såfremt forhøjelsen sker, således at den afspejler et serielån, bortfalder forhøjelsen ved udløbet af den forventede levetid, og ved fremtidige investeringer i anlægget vil der ske en fornyet beregning af indtægtsrammen. Uanset om forhøjelsen sker, så den afspejler en annuitet eller et serielån, indregnes endvidere omkostninger til nedtagning af det erstattede anlæg og efterlevelse af myndighedskrav i forbindelse hermed. Ved beregningen af forhøjelsen skal der ske modregning af et beløb, der dækker kassationsværdien af det erstattede anlæg. Der skal endvidere ske modregning af et beløb, der dækker de omkostninger, som netvirksomheden eller den regionale transmissionsvirksomhed ville have haft til drift, vedligeholdelse og fornyelse af det erstattede anlæg, såfremt det erstattede anlæg fortsat skulle have været drevet med uændret funktionalitet. Over- og underdækning for perioden fra den 1. januar 2000 til den 31. december 2003 påvirker ikke det i 2. pkt. nævnte loft. Afvikling af denne underdækning skal være afsluttet senest ved udgangen af 2010.

Stk. 3. Nødvendige nyinvesteringer omfatter investeringer i nye anlæg, der indgår som en integreret del af virksomhedens net med tilhørende tekniske anlæg, der tilfører det samlede anlæg nødvendig og væsentligt øget kapacitet og ydeevne. Endvidere omfatter nødvendige nyinvesteringer væsentlige ændringer i den overordnede netstruktur, der er nødvendige for at sikre forsyningssikkerheden, kabellægning af luftledninger, der gennemføres af hensyn til forsyningssikkerheden, og kabellægning af luftledninger, der er godkendt i henhold til § 21, stk. 1. Det er en forudsætning for ændring af indtægtsrammen, jf. stk. 2, at anlægget er idriftsat efter den 1. januar 2005, eller at netvirksomheden eller den regionale transmissionsvirksomhed har erhvervet anlægget efter denne dato.

...

[...]"

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 15 af 25

Elforsyningslovens § 73 fastsætter, at de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse skal ske efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier. Af bestemmelsen fremgår følgende:

”[...]

§ 73. De kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter §§ 69-72 skal ske efter rimelige, objektive og ikkediskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Prisdifferentiering på baggrund af en geografisk afgrænsning er kun tilladt i særlige tilfælde.

Stk. 2. De kollektive elforsyningsvirksomheder skal offentliggøre tariffer og betingelser for brug af elnettet.

[...]”.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 16 af 25

Energibranchen kan udarbejde vejledninger om bl.a. fastsættelse af tarifiering, som Energitilsynet fører tilsyn med, jf. elforsyningslovens § 73 b. Dansk Energi har udarbejdet en tarifieringsberegningsmodel, som EnergiMidt anvender en tilpasset version af. Af lovens § 73 b fremgår følgende:

”[...]

§ 73 b. Energibranchens organisationer kan udarbejde standardiserede vejledninger om fastsættelse af tariffer og betingelser m.v. for net- og transmissionsvirksomhedernes ydelser. Energitilsynet fører tilsyn med sådanne standardiserede vejledninger efter regler fastsat af tilsynet.

[...]”.

Elforsyningslovens kapitel 14 indeholder regler om klageadgang til Energiklagenævnet. Af kapitlet fremgår bl.a. følgende:

”[...]

Kapitel 14

Klager, Energiklagenævnet m.m.

§ 89. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af klima- og energiministeren eller af Energitilsynet efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven. Med de indskrænkninger, der følger af Europa-Kommissionens beføjelser, behandler Energiklagenævnet klager over afgørelser truffet af klima- og energiministeren eller Energitilsynet efter Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1228/2003 af 26. juni 2003 om betingelserne for netadgang i forbindelse med grænseoverskridende elektricitetsudveksling.

Stk. 2. Klima- og energiministerens og Energitilsynets afgørelser efter loven eller regler udstedt i henhold til loven kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end det i stk. 1 nævnte Energiklagenævn. Afgørelserne kan ikke indbringes for domstolene, før den endelige administrative afgørelse foreligger.

Stk. 3. Klage skal være indgivet skriftligt inden 4 uger efter, at afgørelsen er meddelt.

Stk. 4. Energiklagenævnets formand kan efter nærmere aftale med nævnet træffe afgørelse på nævnets vegne i sager, der behandles efter denne lov eller regler udstedt i henhold til loven.

Stk. 5. Søgsmål til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter loven eller de regler, der udstedes efter loven, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

[...].”

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 17 af 25

Energiklagenævnets praksis

Energiklagenævnet har i et antal tidligere sager udtalt sig om forståelsen af elforsyningslovens § 73. Der kan i den forbindelse bl.a. henvises til nævnets afgørelse af 30. juni 2004 (j.nr. 11-129), der vedrørte en klage fra Dalum Papir A/S over Energitilsynets afgørelse af 28. oktober 2002 om vedrørende netvirksomhedernes grundlag (metode) for opkrævning af rådighedstillæg. Af Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen fremgår bl.a. følgende;

”[...]

Elforsyningsloven giver elforsyningsvirksomhederne og Energitilsynet et spillerum for, hvorledes netvirksomheden prisfastsætter og opkræver betaling for specielle ydelser, som egenproducenter efterspørger eller vil kunne have behov for at efterspørge.

Kravene i elforsyningslovens § 73 til prisfastsættelsens objektivitet, rimelighed og ikke-diskrimination gør det til et centralt element ved vurderingen af prisfastsættelsen, om selskaberne tilstræber en omkostningsægte tarifiering med henblik på at forhindre krydssubsidiering mellem køber-/kunderkategorier og med henblik på, at der udsendes rigtige prissignaler.

Af klagesagerne fremgår, at det er uklart, hvad der menes med ”køberkategorier”. Blandt uklarhederne er, hvorvidt der refereres til sammenlignelige kunder inden for det enkelte forsyningselskab, inden for et sammenhængende net eller på landsbasis.

Danske elforsyningsvirksomheder har en mangeårig praksis for at fastlægge ”køberkategorier”, og for at sikre omkostningsægte tarifiering ved at opdele kunderne efter det spændingsniveau, hvorpå de er tilsluttet. De omkostninger, som den enkelte køberkategori giver anledning til, fordeles gennemsnitligt efter enkelte kriterier, uanset at kategoriens kunder indbyrdes kan udvise store individuelle forskelle. Denne praksis er i tidens løb understøttet af Elprisudvalget og Energitilsynet og er i dag udgangspunktet for fortolkningen af elforsyningslovens § 73, hvis brede formulering ikke i sig selv giver præcise retningslinier for netvirksomheder og myndigheder. Det er i overensstemmelse med denne praksis, at lovens objektivitets- og rimelighedsstandarder efterleves på forskellige måder af de enkelte netvirksomheder.

[...]

Nævnet finder ikke grundlag for at tilsidesætte tilsynets oplysninger om, at adgangen til at tarifere ud fra omkostninger, som fordeles over kategorier af købere, er fulgt i praksis i de fleste elforsyningsvirksomheder samt i tilsynets praksis. Nævnet har ej heller fundet tvingende grundlag for at ændre denne praksis. Det af elforsyningsloven regulerede net er kollektivt, og der er ikke i elforsyningsloven eller dennes forarbejder nogen forudsætning om umiddelbar juridisk konneksitet mellem den enkelte betaling og den ydelse, som består i adgangen til rådighed. Nævnet tilslutter sig i denne forbindelse de af Energitilsynet anførte hensyn til rådighedsbetalingens administrerbarhed, idet det principielt er vanskeligt og normalt ikke praktisk gennemførligt at foretage en sådan sammenkædning. Efter nævnets opfattelse må individuel tarifiering – ud fra de nævnte praktiske hensyn – anses for at være en uforholdsmæssig vanskelig opgave for kollektive elforsyningsvirksomheder, der har flere end ganske få egenproducenter på deres net.

[...]”.

Energiklagenævnet har endvidere i et antal sager vedrørende forsyningspligtige el-selskabers prisfastsættelse udtalt, at virksomhedernes priser skal bedømmes ud fra bl.a. den forudsætning, at der skal være effektivitet på alle delelementer, som indgår i prisen. Af afgørelsen fremgår endvidere, at prisreguleringen af de forsyningspligtige el-selskaber bl.a. har til formål at beskytte forbrugerne mod krydssubsidiering. Der henvises i den forbindelse bl.a. til nævnets afgørelse af 10. marts 2008 (j.nr. 11-452).

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

1. Klageberettigelse

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 18 af 25

Energiklagenævnet kan kun behandle en klage, der indgives af en klageberettiget fysisk eller juridisk person. Energiklagenævnet har på denne baggrund af egen drift indhentet oplysninger fra klager og EnergiMidt til brug for vurderingen af, om klager er klageberettiget til nævnet.

Elforsyningsloven indeholder ikke særskilte regler om kredsen af klageberettigede. Vurderingen af, hvem der kan indbringe en afgørelse for Energiklagenævnet efter den almindelige klagebestemmelse i elforsyningslovens § 89 skal således foretages ud fra de almindelige forvaltningsretlige regler. Efter disse regler kræves en væsentlig og individuel interesse i, at afgørelsen ændres, før der kan klages. Begge betingelser skal være opfyldte, før man kan anses som klageberettiget.

At en afgørelse skal være væsentlig indebærer, at betydningen af afgørelsen for den pågældende skal være af en vis styrke og intensitet. En moralsk eller mere generel præget interesse er således ikke i sig selv tilstrækkelig. En interesse skal imidlertid – udover at være væsentlig – også være individuel. Dette betyder, at den pågældende afgørelse skal være mere indgribende over for den, der vil klage, i forhold til andre personer, som berøres af afgørelsen. Retsgrundlaget er nærmere beskrevet i den forvaltningsretlige litteratur og i praksis. Der kan bl.a. henvises til "Forvaltningsret" af Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., 2. udgave 2002, Jurist- og Økonomforbundets forlag side 67ff.

Klager er A-kunde (en gros) hos EnergiMidt. Klager havde i 2009 et aftag på 45.507 MWh. EnergiMidt har på Energiklagenævnets forespørgsel oplyst, at selskabet i alt har 3 A-engros kunder. De øvrige kunder havde i 2009 et aftag på henholdsvis 33.916 MWh og 88.562 MWh.

Henset til antallet af A-kunder (en gros), størrelsen af klagers aftag, samt stigningen på 42 pct. af EnergiMidts priser overfor A-kunderne (en gros) finder Energiklagenævnet, at klager har en væsentlig og individuel interesse i Energitilsynets afgørelse af 16. december 2009. Klager er således klageberettiget til Energiklagenævnet, og nævnet kan herefter behandle klagen af 12. januar 2010.

2. Afgørelsen af 16. december 2009

Ad Energitilsynets overholdelse af officialprincippet

Energitilsynet er som forvaltningsmyndighed i sin sagsbehandling underlagt officialprincippet. Det betyder, at det påhviler Energitilsynet at fremskaffe de fornødne oplysninger om sagen, således at Energitilsynet kan træffe afgørelse på et tilstrækkeligt oplyst grundlag. Dette kan ske ved, at Energitilsynet selv eller i samarbejde med andre myndigheder fremskaffer oplysningerne, eller at Energitilsynet foranlediger, at sagens parter medvirker til, at oplysningerne fremskaffes. Officialprincippet gælder på ulovbestemt grundlag og har karak-

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 19 af 25

ter af en garantiforskrift. Såfremt afgørelsen er truffet på et utilstrækkeligt grundlag kan det bl.a. medføre, at afgørelsen må tilsidesættes som ugyldig. Der henvises i den forbindelse til bogen "Forvaltningsret" af Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Jurist- og Økonomforbundet, 2. udgave 2002, s. 447ff.

Energiklagenævnet har indhentet sagens akter fra Energitilsynet og har gennemgået Energitilsynets sagsbehandling af sagen. Efter en gennemgang af sagens akter, herunder akterne i Energitilsynets tidligere sag vedrørende afgørelsen af 26. juni 2008, finder Energiklagenævnet, at Energitilsynet har overholdt officialprincippet. Energitilsynet ses således at have indhentet de nødvendige oplysninger. Sagen var derfor tilstrækkeligt oplyst på tidspunktet for afgørelsen af 16. december 2010.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Ad EnergiMidts tarifiering og Energitilsynets grundlag for afgørelsen

EnergiMidts tarifiering er beregnet ud fra en tilpasset version af Dansk Energis tarifieringsmodel. For reguleringsåret 2008 fastsatte EnergiMidt sine tariffer således, at kun en del af den stigning, som overgangen til Dansk Energis model medførte, blev opkrævet hos forbrugerne. For reguleringsåret 2009 har EnergiMidt beregnet sine tariffer ud fra den tilpassede version af Dansk Energis model. Den ændrede beregningsmetode har medført en stigning i nettatariffen på ca. 42 pct. overfor selskabets A-kunder (en gros). A-kundernes (en gros) abonnement er på baggrund af den ændrede metode faldet med ca. 74 pct. Den anvendte model er en såkaldt vandfaldsmodel. Dette medfører, at hver kunde alene skal bidrage til den del af anlægget og administrationen, som er nødvendig for at forsyne kunden med elektricitet.

Side 20 af 25

Energiklagenævnet bemærker, at elforsyningslovens prisbestemmelser ikke indeholder nogen nærmere bestemmelser om, hvorledes netvirksomhederne skal sammensætte deres tarif. Loven giver således den enkelte virksomhed mulighed for selv at vælge sin tarifiering, så længe den valgte model ligger inden for lovens regler. Det følger dog af elforsyningslovens § 73, stk. 1, at de kollektive elforsyningsvirksomheders prisfastsættelse af deres ydelser efter lovens §§ 69-72 skal ske efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier i forhold til, hvilke omkostninger de enkelte køberkategorier giver anledning til. Bestemmelsen indeholder således et krav om kostægthed, hvorved krydssubsidiering til fordel for bestemte kategorier af forbrugere søges hindret. Priserne for netvirksomhedernes ydelser fastsættes i overensstemmelse med selskabernes indtægtsrammer, jf. elforsyningslovens § 70, stk. 1, 1. pkt. Indtægtsrammerne fastsættes med henblik på dækning af de i lovens § 69 nævnte nødvendige omkostninger ved en effektiv drift af virksomheden, jf. § 70, stk. 1, 2. pkt. Energiklagenævnet finder på denne baggrund, at de enkelte virksomheder har mulighed for at ændre en valgt tarifieringsmodel, så længe modellen bl.a. sikrer, at virksomhedens indtægtsramme overholdes.

Klager finder, at EnergiMidts tarifiering er fastsat i strid med elforsyningslovens § 73, idet tarifieringen er uigennemskuelig. Klager har i den forbindelse bl.a. anført, at tarifieringen ikke overholder kravet om kostægthed, da Energitilsynet har tiltrådt, at EnergiMidt ikke behøver at dokumentere fordelingen af selskabets omkostninger på de forskellige kundetyper. Energitilsynet har her til bl.a. anført, at EnergiMidt anvender en tilpasset version af Dansk Energis tarifieringsmodel. Energitilsynet har taget modellen til efterretning efter elforsyningslovens § 73 b, og tilsynet har vurderet, at tilpasningen er rimelig, idet den giver en mere retvisende fordeling af selskabets omkostninger mellem selskabets kunder.

Energiklagenævnet bemærker, at det følger af elforsyningslovens § 73 b, at Energitilsynet fører tilsyn med brancheorganisationernes standardiserede vejledninger. Reglen i § 73 b har ikke til hensigt at erstatte den enkelte virksomheds anmeldelse af tariffer til Energitilsynet³. Energiklagenævnet finder dog, at såfremt en virksomhed har indrettet sine tariffer i overensstemmelse med en standardiseret vejledning, som Energitilsynet har ført tilsyn med, vil der være en formodning for, at tarifferne er fastsat i overensstemmelse med elforsyningslovens § 73. Dette hindrer dog ikke Energitilsynet i at foretage en vurdering af virksomhedens tariffer i medfør af elforsyningslovens § 77.

EnergiMidts nettarif er sammensat af en række delelementer fordelt på de forskellige driftsmæssige forhold, som omkostningerne henhører under. Det fremgår af Energitilsynets sagsakter, at klager i forbindelse med sagens behandling ved tilsynet har anført, at EnergiMidts tarif er for høj for så vidt angår bl.a. udgifterne til general administration, afskrivning af netaktiver, og overskud. Det fremgår således, at EnergiMidt har indregnet et beløb for afskrivninger på netaktiver^{*} til 1,55 øre/kWh, mens klager finder, at der alene kan indregnes et beløb på 0,45 øre/kWh. Klager finder endvidere, at EnergiMidts indregning af tjenestemandspensioner er i strid med kravet om kostægthed, at Energitilsynet ikke har foretaget en tilstrækkelig undersøgelse af EnergiMidts nettab, at det er i strid med elforsyningslovens § 73, at EnergiMidts nødvendige nyinvesteringer til kabellægning fordeles ligeligt mellem alle

³ Der henvises i den forbindelse til lovforslag 236 af 21. april 2004 om forslag til lov om ændring af lov om elforsyning, lov om naturgasforsyning og lov om varmforsyning (sikring af uafhængighed i den overordnede infrastruktur, ændring af kapitalbegreber, privat ankenævn på energiforsyningsområdet m.v.)

^{*} Ordet "nettab" udgår. I stedet indsættes ordet "netaktiver". Berigtiget den 5. november 2010.

selskabets kunder og ikke kun mellem de kunder, der anvender det nylagte kabel, samt at EnergiMidts tarifiering er udtryk for en omkostningsfordrening.

Energitilsynet har til klagers synspunkter bl.a. anført, at den valgte metode ikke er i strid med elforsyningslovens § 73, at der ikke er grundlag for at konkludere, at EnergiMidt diskriminerer mellem de forskellige kundetyper, at EnergiMidt ikke er forpligtet til at dokumentere fordelingen af omkostningerne til bl.a. nettab, at EnergiMidt ikke afholder omkostninger til andre selskaber i EnergiMidt-koncernen, samt at EnergiMidts absolutte omkostningsniveau ikke er i strid med elforsyningslovens § 69, stk. 1.

Energiklagenævnet finder, at vurderingen af om en tarif er fastsat efter rimelige, objektive og ikke-diskriminerende kriterier i medfør af elforsyningslovens § 73, stk. 1, ikke alene skal foretages på baggrund af den samlede tarif. Vurderingen skal foretages i forhold til hvert enkelt driftsmæssigt forhold, som indgår i prisen. Dette sikrer, at en tarif er kostægte. Der henvises i den forbindelse bl.a. til Energiklagenævnets afgørelse af 10. marts 2008* (j.nr. 11-452). Det påhviler således Energitilsynet i medfør af elforsyningslovens § 73, stk. 1, at foretage en vurdering af hvert enkelt driftsmæssigt forhold, der indgår i den samlede tarif, og ikke alene vurdere den samlede tarif. Det forhold, at en tarif som helhed fremstår som rimelig medfører nødvendigvis ikke, at de enkelte elementer, der indgår i tariffen er rimelige.

Energitilsynet ses ikke i afgørelsen af 16. december 2010 at have forholdt sig til de enkelte omkostninger, som EnergiMidts tarif er sammensat af, herunder indhentet oplysninger til brug for en vurdering af forskellene mellem de delomkostninger, som EnergiMidt opkræver i selskabets tarif og de delomkostninger, som klager mener EnergiMidt kan opkræve. Energitilsynet ses alene at have foretaget en samlet vurdering af tariffen som helhed. Energiklagenævnet hjemviser på denne baggrund sagen til fornyet behandling ved Energitilsynet med henblik på, at Energitilsynet oplyser og vurderer forskellene mellem størrelsen på de delomkostninger, som EnergiMidt opkræver i selskabets tarif og de delomkostninger, som klager mener EnergiMidt kan opkræve. Energiklagenævnet har herved lagt vægt på, at det på baggrund af oplysningerne i sagen efter nævnets vurdering ikke kan udelukkes, at klager afholder omkostninger for udgifterne til nettab, der angår andre kundetyper. Energi-

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 22 af 25

* Årstallet "2010" udgår. I stedet indsættes årstallet "2008". Berigtiget den 5. november 2010.

klagenævnet har endvidere lagt vægt på elforsyningslovens formål, jf. lovens § 1, stk. 1. Heraf fremgår, at loven har til formål at sikre, at landets elforsyning tilrettelægges og gennemføres i overensstemmelse med hensynet til forsyningssikkerhed, samfundsøkonomi, miljø og forbrugerbeskyttelse. Af bestemmelsens § 1, stk. 1, 2. punktum, fremgår endvidere, at loven inden for denne målsætning bl.a. skal sikre forbrugerne adgang til billig elektricitet. En sikring af forbrugernes adgang til billig elektricitet må kræve, at der ikke kun foretages en samlet vurdering af et selskabs tarif, men at alle delomkostninger, der indgår i tariffen, inddrages og vurderes.

Med disse bemærkninger hjemvises Energitilsynets afgørelse for så vidt angår EnergiMidts tariffering.

Ad EnergiMidts administrationsaftale med EnergiMidt A/S vedrørende direktørassistance

Klager har overfor Energiklagenævnet anført, at klager klagede til Energitilsynet over bl.a. EnergiMidts køb af direktørassistance. Energitilsynet har hertil anført, at klager ikke i forbindelse med sagens behandling ved tilsynet klagede over dette forhold. Energiklagenævnet har efter en gennemgang af sagens akter fra Energitilsynet konstateret, at aftalen om direktørassistance ligger som en sagsakt i Energitilsynets sag.

Elforsyningslovens § 45, stk. 1, fastsætter, at direktører, vicedirektører m.v. i en net-, transmissions- eller systemansvarlig virksomhed ikke direkte eller indirekte må deltage i driften eller ledelsen af en koncernforbundet elproduktions- eller elhandelsvirksomhed eller en koncernforbundet virksomhed, der direkte eller indirekte ejer disse, medmindre der er tale om en kollektiv elforsyningsvirksomhed. Elforsyningslovens § 47, stk. 1, fastslår endvidere, at bevilling til netvirksomhed og transmissionsvirksomhed med de undtagelser, der fremgår af bestemmelsens stk. 2, ikke kan gives til samme virksomhed, og at bevillingshaveren i virksomheden alene kan drive de aktiviteter, som ligger inden for bevillingen.

Elforsyningsloven indeholder således krav om adskillelse af aktiviteter og krav om ledelsesmæssig habilitet. Energitilsynet har i forbindelse med sagens behandling ved tilsynet været i besiddelse af administrationsaftalen af 25. november 2005 mellem EnergiMidt og EnergiMidt A/S. Af aftalen fremgår bl.a., at EnergiMidt køber direktørassistance af EnergiMidt A/S. Energitilsynet har ikke i forbindelse med sagens behandling ved tilsynet taget stilling til, om aftalen er i strid med elforsyningslovens §§ 45, stk. 1, og 47, stk. 1. Energitilsynet har oplyst, at tilsynet vil foretage en undersøgelse af, om aftalen om direktørassistance er i strid med elforsyningslovens regler.

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 23 af 25

Som anført skal Energitilsynet i sin sagsbehandling iagttage officialprincippet. Det er således Energitilsynet, der har ansvaret for at tilvejebringe de nødvendige oplysninger i sagen, før tilsynet træffer afgørelse. Dette indebærer endvidere, at prøvelsen af sagen ikke alene er afgrænset af indholdet af den klage, som Energitilsynet modtager. Oftest vil indholdsmæssige spørgsmål til gunst for parten og formentlig alle sagsbehandlingsspørgsmål kunne prøves, uden at disse forhold er omfattet af den modtaget klage. En sag skal dog kun oplyses og undersøges så langt, som der er nødvendigt i det enkelte tilfælde for at træffe en materielt lovlig og rigtig afgørelse. Hertil kommer hensynet til, at afgørelsen træffes uden unødigt forsinkelse.

Aftalen om direktørassistance indgik ikke i Energitilsynets prøvelse af sagen, der er afgjort ved den nu påklagede afgørelse af 16. december 2009. Energitilsynet har i den påklagede afgørelse alene taget stilling til de klagepunkter, som klager gjorde gældende overfor tilsynet. Energitilsynet var i besiddelse af aftalen på afgørelsestidspunktet den 16. december 2009. Energiklagenævnet finder, på trods af at dette forhold ikke var direkte omfattet af klagen til Energitilsynet, at spørgsmålet med rette burde have indgået i tilsynets afgørelse, men finder det henset til sagens kompleksitet forståeligt, at det ikke er sket. I forbindelse med hjemvisningen er det imidlertid rettest, at Energitilsynet som første instans tager stilling til spørgsmålet, inden det eventuelt prøves af Energiklagenævnet, såfremt betingelserne herfor er opfyldte.

For så vidt angår udgifterne til ledelse tiltræder Energiklagenævnet, at disse som udgangspunkt er nødvendige omkostninger og omfattet af elforsyningslovens § 69, stk. 1. Energiklagenævnet henstiller dog til, at Energitilsynet i forbindelse med gennemgangen af aftalen ser på, om aftalen medfører, at EnergiMidts prisfastsættelse er rimelige, objektiv og ikke-diskriminerende.

Med disse bemærkninger hjemvises Energitilsynets afgørelse for så vidt angår aftalen om EnergiMidts køb af direktørassistance fra EnergiMidt A/S.

Energiklagenævnets afgørelse

Energitilsynets afgørelse af 16. december 2009 hjemvises.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 13. september 2010 og har efterfølgende været i skriftlig behandling.

Afgørelsen er truffet i henhold til § 89 i elforsyningsloven.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter lov om elforsyning eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 24 af 25

anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jf. § 89, stk. 5, i lov om elforsyning.

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside.

P. N. V.

Poul K. Egan
Nævnnsformand

24. september 2010

J.nr.: 1011-405

Eksp.nr.: 50488

SSH-EKN

Side 25 af 25

/ Signe Sara Hildebrandt
Fuldmægtig